

[Time: 2 Hours]

[Marks:60]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B: 1. All questions are Compulsory.
 2. All questions carry equal marks.

- 1.** Comment on the impact of British policies on environmental history of India.

OR

Analyse the nature of colonial interests in forests of India.

- 2.** Discuss the issues of shifting cultivation and deforestation.

OR

Describe the relationship between settled cultivators and the state.

- 3.** Highlight the main debates on Forestry and grazing.

OR

Evaluate the impact of nationalism on nature.

- 4.** Write a note on contesting claims on resources in India.

OR

Give a detailed account of environmental movements.

२

(मराठी रुपांतर)

(वेळ: २ तास)

(एकूण गुण : ६०)

- सूचना:** १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 २) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

१. ब्रिटिशांच्या धोरणाचा भारताच्या पर्यावरणाच्या इतिहासावर झालेल्या परिणामांवर भाष्य करा.

किंवा

भारताच्या वनक्षेत्रातील वसाहतीक सत्तेच्या हितसंबंधाच्या स्वरूपाचे विश्लेषण करा.

२. स्थलांतरीत शेती व जंगलतोड विषयक प्रश्नांवर चर्चा करा.

किंवा

स्थापीत शेतकरी व शासन यांच्या संबंधांचे वर्णन करा.

३. वनीकरण व चरणा बाबतच्या मत-मतांतरावर प्रकाश टाका.

किंवा

राष्ट्रवादाचा पर्यावरण जाणिवेवर झालेल्या परिणामांचे मूल्यमापन करा.

४. भारतातील संसाधनांवर सांगण्यात येणाऱ्या हक्कांवर टिप लिहा.

किंवा

पर्यावरण चळवळींचा सविस्तर आढावा घ्या.
